

Heemtuinnieuws 24 mei 2023

De witte sterretjes van het daslook aan de randen van de heemtuin zijn verdwenen, maar inmiddels zorgt het middenstuk weer voor heel veel moois. De boterbloemen hebben het daar overgenomen van de dotters en tussen al dat geel staan roze koekoeksbloemen. Het zijn de echte koekoeksbloemen, die zich graag op vochtige plekjes laten zien. Dit in tegentelling met de dagkoekoeksbloem. Die twee zijn duidelijk verschillend. De echte heeft gladde stengels en bladeren en franjeachtige kroonbladeren en is meestal op zonnige en wat vochtige plekjes te vinden. De dagkoekoeksbloem heeft zachte behaarde stengels en bladeren om zich warm te houden in de schaduw., hoewel hij ook in de zon best gedijt. De wortels splitsen zich, waardoor ze vaak met meerdere tegelijk mooi staan te wezen. En niet alleen nu. Ze gaan tot ver in de zomer door, terwijl de echte al snel uitgebloeid is. In het middenstuk bloeit ook de adderwortel nu met aarvormige, roze bloemen. De naam kreeg hij vanwege z'n slangvormige wortels. De Latijnse naam *P. bisorta* betekent dubbel gedraaid. Ook in het middenstuk staan hier en daar kaarsrechte distels met weinig blad en met over de volle lengte voorzien van zwaar gestekelde randen. Kale jonker is de naam. Hoe zou dat bedacht zijn. Rechte staken en weinig blad, dus dat kale is wel te begrijpen. Maar waarom jonker? Het zullen misschien de paars/roze bloemen zijn, waarmee ze getooid zijn. Op voedselarme plaatsen zijn ze te zien, de kale jonkers. Nog een distel met zo'n wonderlijke naam is de Spaanse ruiter. Helaas in de heemtuin (nog) niet te zien, omdat deze Spaanse ruiters nog minder voedsel verdragen. Ook in de heemtuin daalt stikstof neer, dus zulke voedselarme plekjes zijn niet beschikbaar momenteel. Op die arme gronden staan ze vaak met meerdere tegelijk en hun omknikkende, wel 2 cm lange bloemen zouden wel aan ingekorte paardenstaarten kunnen doen denken. Een distel, die wel in de heemtuin staat, is de moesdistel. Die dankt zijn naam aan de vrij grote schutbladen, die om de bloem zitten en die je met een beetje goede wil kan aanzien voor sla- of koolbladeren. Vandaar moesdistel. De bloemen van deze distel zijn lichtgeel, in tegenstelling met de meeste distels, die paars/roze bloemen hebben. En dan, als laatste distel, bloeit op de dijk nu de wegdistel, grijsblauw vanwege de witte spinragachtige beharing. Hij kan heel groot worden en zich als een kandelaar met lange zijtakken ontvouwen. Een prachtige distel, die op droge, zonnige plekjes wil staan. Ooit op vele manieren gebruikt: olie uit de nootjes, disteldoek werd gesponnen uit het vruchtpluis, het sap uit jonge scheuten voor medicijn en de jonge bloemhoofdjes werden als groente gebruikt. Veel te zien en te leren in de heemtuin. En je tegelijk te verwonderen over zoveel groei- en bloevormen en aan de eisen, die al die planten aan ons stellen, voordat ze zich laten zien. U vindt de heemtuin aan de Kennedylaan 33A te Nieuwkoop.

Namens IVN Nieuwkoop

Guus Domna